

Карінцева О.І.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування
Сумського державного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9570-3646>*

Маценко О.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування
Сумського державного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1806-2811>*

Лебідь В.М.

*кандидат економічних наук, старший науковий співробітник
Сумського державного університету*

Старченко С.М.

*аспірант
Сумського державного університету*

Karintseva Oleksandra

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of the Department of Economics,
Entrepreneurship and Business Administration
Sumy State University*

Matsenko Oleksandr

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Doctoral Student of the Department of Economics,
Entrepreneurship and Business Administration
Sumy State University*

Lebid Vadym

*Candidate of Economic Sciences, Senior Research Fellow
Sumy State University*

Starchenko Serhii

*Postgraduate Student
Sumy State University*

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. З початку 2022 року кількість малих та середніх підприємств, що припинили свою діяльність, зросла більше ніж на 11%. Для розроблення ефективних програм щодо їх відновлення потрібне розуміння факторів, що впливають на їх діяльність. Метою роботи є розглянути розробленість проблематики щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств. Було відібрано 444 роботи, опубліковані протягом 2000–2023 року у базі даних Scopus за ключовими словами «малі та середні підприємства & фактори» у заголовках публікацій. Отримані результати свідчать про зростання тенденції поширення наукових знань та мультидисциплінарний характер, наявність семи кластерів, що відображають основні напрямки досліджень. Проведений аналіз покращує розуміння факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств, допомагає виокремити малодосліджені аспекти, які потребують подальшого детального опрацювання.

Ключові слова: малі та середні підприємства, МСП, малий та середній бізнес, МСБ, діяльність, функціонування, фактори, бібліометричний аналіз.

Вступ та постановка проблеми. Малий та середній бізнес (МСБ) є головними роботодавцями України, сприяє вирішенню проблем зайнятості населення, провокує конкуренцію, забезпечує потенціал для зростання експорту та наповнення внутрішнього ринку споживчими товарами та послугами.

У 2022 році їх було 1,7 млн в Україні (без урахування окупованих територій), що на 11% менше, ніж в 2021 році. Значне скорочення малих та середніх підприємств (МСП) веде до негативних економічних наслідків. Нині держава активно стимулює їх розвиток та відновлення: станом на початок 2024 року

понад 11 тисяч українців отримали гранти від держави на старт або розвиток бізнесу, для розвитку підприємництва надано понад 6,5 млрд. грн грантів, а до кінця 2024 року передбачено ще 9 млрд. гривень. Однак значна частина підприємств, що припинили діяльність на початку повномасштабного вторгнення, ще не відновили роботу. Тому для розроблення ефективних програм щодо малих та середніх підприємств потрібно розуміти фактори, що впливають на їх діяльність. Відповідно виникає необхідність більш глибокого дослідження проблематики функціонування малих та середніх підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Роль малих та середніх підприємств для економіки держави описана у працях дослідників [1–2]. Сучасні інструменти просування малого та середнього бізнесу розглянуто в роботах науковців [3–4]. У працях науковців увага зосереджена на внеску малих та середніх підприємств в інклюзивний розвиток [5], управління конкурентоспроможністю [6] та її посиленню на міжнародних ринках [7]. Питання інноваційної діяльності малих та середніх підприємств та впливу цифрової економіки розкрито у працях [8–9].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На даний момент у вітчизняній літературі недостатньо дослідженим залишається представлення факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств, у наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених.

Мета статті: розглянути розробленість проблематики щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств.

Результати дослідження. З метою більш детального дослідження факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств, було проведено бібліометричний аналіз. Саме бібліометричний аналіз дозволяє виявити найбільш актуальні напрями наукових досліджень. Було відібрано статті, огляди та тези доповідей, опубліковані англійською мовою

у одній з найбільших у світі реферативних та наукометричних баз даних – Scopus. До 2000 року було публікації видавалися не щороку, 2024 рік ще не завершився на момент проведення дослідження, тому були відібрані роботи, опубліковані протягом 2000–2023 рр. Відбір відбувався за ключовими словами «малі та середні підприємства & фактор» (small and medium enterprises & factor) у заголовках публікацій.

Протягом 2000–2023 року було опубліковано 444 роботи щодо факторів, що впливають на малі та середні підприємства (рис. 1).

Рис. 1 демонструє щорічний приріст публікацій, що свідчить про нарощування наукового інтересу до досліджуваного питання. Так, за 2019–2023 роки було опубліковано 46,4% усіх публікацій.

Більшість робіт відносяться до бізнесу, управління та бухгалтерського обліку, комп'ютерних наук та соціальних наук, що охоплює половину усіх публікацій (рис. 2).

Також є публікації у сферах: інженерія, економіка, економетрика, фінанси, навколишнє середовище, енергетика, математика, медицина, хімічна інженерія, сільськогосподарські науки, культура та мистецтво тощо. Це свідчить про міждисциплінарний інтерес до досліджуваного питання.

Науковці більше 70 країн світу займаються дослідженням факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств. Найбільше робіт мають дослідники Малайзії, Китаю, Індії, Індонезії та ПАРу (рис. 3). Вони опублікували майже половину усіх робіт, що потрапили до вибірки.

При цьому лише дві роботи українських науковців представлені у вибірці. Вони присвячені виявленню факторів, які впливають на фінансовий стан малих і середніх підприємств у Сомалі та переходу від домінування великих корпорацій до домінування малих та середніх підприємств у процесі заміщення технологічних укладів [2; 10].

Більшість науковців мають лише по одній публікації щодо факторів, що впливають на діяль-

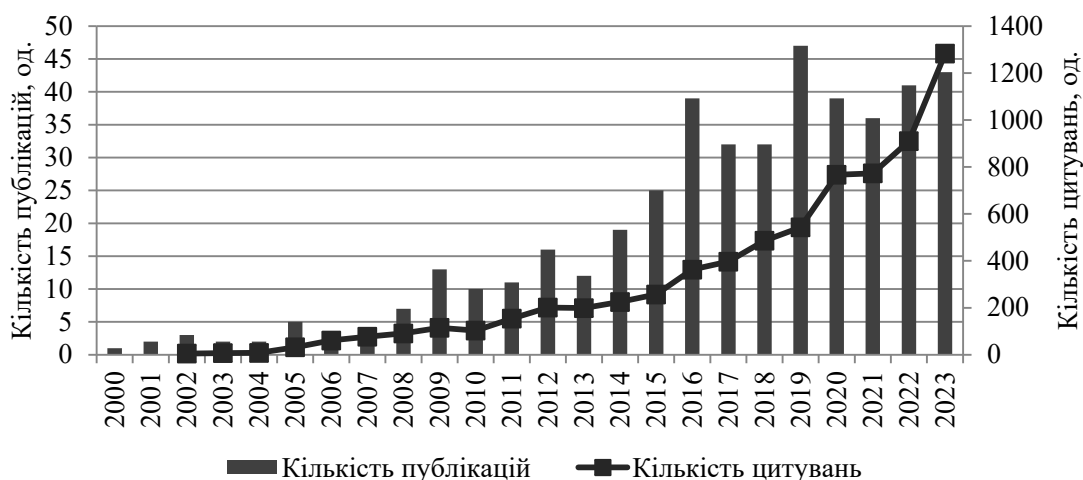

Рис. 1. Динаміка кількості публікацій та цитувань щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств у 2000–2023 рр. у базі даних Scopus

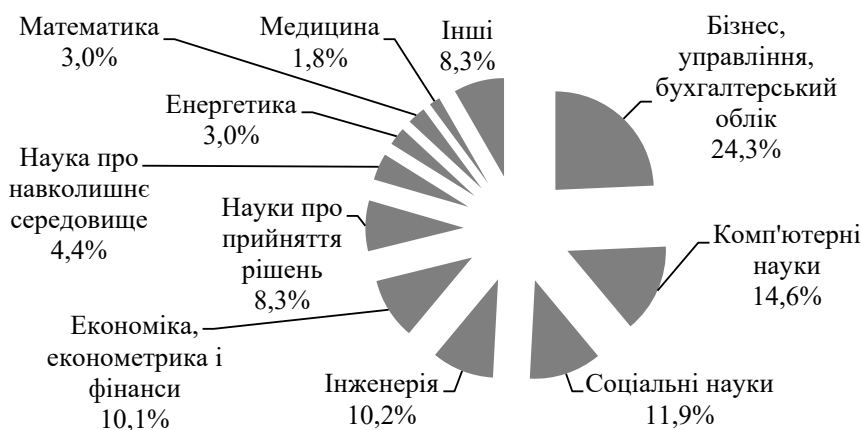

Рис. 2. Структура публікацій щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств за галузями досліджень у 2000–2023 рр. у базі даних Scopus

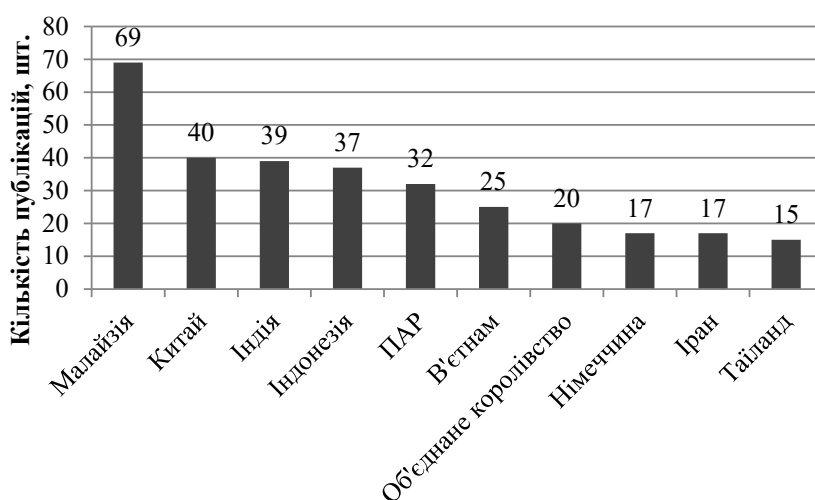

Рис. 3. Географія проведених досліджень щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств за країнами дослідників у 2000–2023 рр. у базі даних Scopus

ність малих та середніх підприємств. Дослідники, що опублікували по три або більше робіт представлені на рис. 4.

Як видно з рис. 4, автори з найбільшою кількістю публікацій мають не більше чотирьох робіт з досліджуваної тематики. Це свідчить про відсутність наукових шкіл, які б систематично та всесторонньо досліджували б дане питання.

Всі роботи щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств процитовані більше 7000 разів. Найцитованіші публікації представлені в табл. 1.

Найцитованішою роботою є стаття Yew Wong «Критичні фактори успіху для впровадження управління знаннями на малих і середніх підприємствах» («Critical success factors for implementing knowledge management in small and medium enterprises»), вона процитована 622 рази, в середньому має по 32 цитування за рік [11].

Стаття Lande, M. та ін. «Critical success factors for Lean Six Sigma in SMEs» є найновішою із представлених в табл. 1 та має досить високу середню кіль-

кість цитувань за рік, що може свідчити про актуальність питань, які підіймаються в роботі [17].

Також, якщо порівняти дані табл. 1 і рис. 4, то в обох переліках бачимо роботи Franco M. та Haase H., що може свідчити про впливовість цих науковців щодо досліджуваного питання.

Для візуалізації взаємозв'язків наукових досліджень та визначення напрямків досліджень щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств, було проведено кластерний аналіз за допомогою програмного забезпечення VOSviewer (рис. 5). Це дозволило виокремити сім основних кластерів досліджень.

Перший кластер (червоний) – найбільший, присвячений малим та середнім підприємствам будівельної галузі, їх ефективності, інформатизації бізнесу, конкурентоспроможності, продуктивності, сталому розвитку.

Другий кластер (зелений) стосується малих та середніх промислових підприємств, критичних факторів успіху, методу 6 сигм, виробництва, планування, інновацій, міжнародної торгівлі.

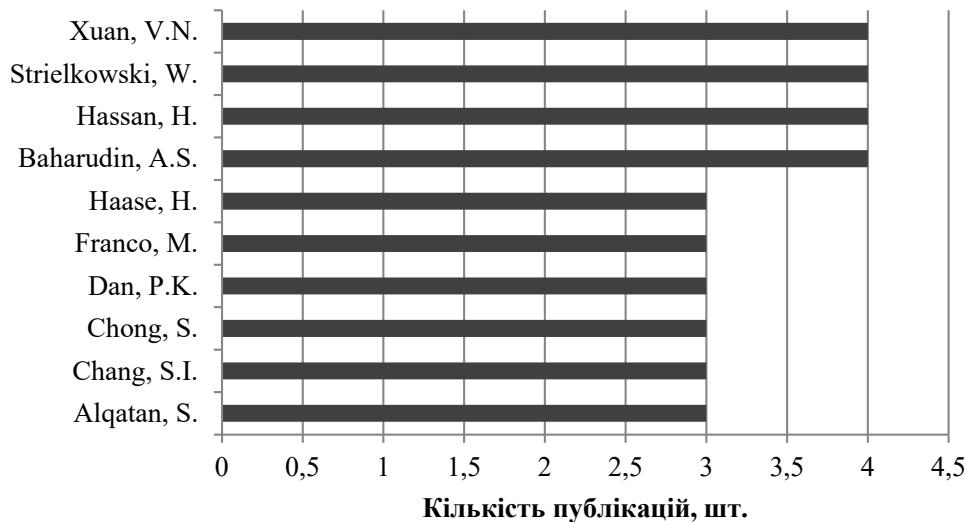

Рис. 4. Кількість публікацій за авторами щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств у 2000–2023 рр. у базі даних Scopus

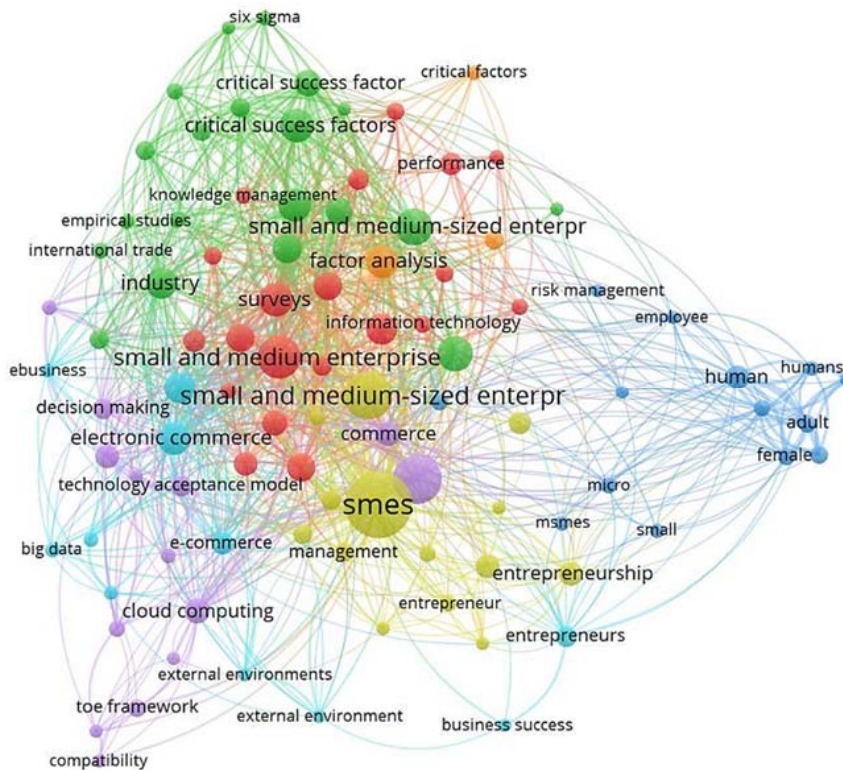

Рис. 5. Візуалізація взаємозв'язків наукових досліджень щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств у базі даних Scopus у 2000–2023 рр.

Третій кластер (синій) пов'язаний з мікробізнесом та людьми, які забезпечують його життєдіяльність, співробітниками, управління ризиками.

Четвертий кластер (жовтий) стосується підприємництва, розвитку бізнесу, управління ним, маркетингу та сталого розвитку.

П'ятий кластер (фіолетовий) присвячений електронній комерції, хмарним технологіям, тиску з боку конкурентів, прийняттю рішень, інформа-

ційному аналізу, технологічній адаптації, підтримці топ-менеджменту.

Шостий кластер (блакитний) пов'язаний з електронною комерцією, технологічними та організаційними факторами, великими даними, успіхом на ринку, конкуренцією, підприємництвом.

Сьомий кластер (помаранчевий) – найменший, присвячений факторному аналізу критичних факторів для малих та середніх підприємств.

Внесок окремих науковців щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств у базі даних Scopus у 2000–2023 рр. [11–20]

Назва статті	Автори	Журнал	Рік видання	Кількість цитувань, од.	Середня кількість цитувань за рік, од.
Critical success factors for implementing knowledge management in small and medium enterprises	Yew Wong, K.	Industrial Management & Data Systems	2005	622	32,7
Success factors of strategic alliances in small and medium – sized enterprises – An empirical survey	Hoffmann W.H. & Schlosser R.	Long Range Planning	2001	315	13,7
Social factors influencing export initiation in small and medium-sized enterprises	Ellis P. & Pecotich A.	Journal of Marketing Research	2001	218	9,5
Factors affecting food safety compliance within small and medium-sized enterprises: Implications for regulatory and enforcement strategies	Yapp C., Fairman R.	Food Control	2006	216	12,0
Factors affecting business success of small & medium enterprises (SMEs) in Thailand	Chittithaworn C. et al.	Asian Social Science	2011	161	12,4
Critical success factors for implementing business intelligence systems in small and medium enterprises on the example of upper Silesia, Poland	Olszak C.M. & Ziemba E.	Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge, and Management	2012	140	11,7
Critical success factors for Lean Six Sigma in SMEs (small and medium enterprises)	Lande M., Shrivastava R.L. & Seth D.	TQM Journal	2016	138	17,3
An Empirical Study of Factors Affecting e-Commerce Adoption among Small- and Medium-Sized Enterprises in a Developing Country: Evidence from Malaysia	Ahmad S.Z. et al.	Information Technology for Development	2015	134	14,9
Failure factors in small and medium-sized enterprises: Qualitative study from an attributional perspective	Franco M. & Haase H.	International Entrepreneurship and Management Journal	2010	129	9,2
Exploring soft versus hard factors for TQM implementation in small and medium-sized enterprises	Lewis W.G., Pun K.F. & Lalla T.R.M.	International Journal of Productivity and Performance Management	2006	127	7,1

Про напрямки сучасних та майбутніх досліджень можна зробити висновок за схемою еволюційно-часового виміру (рис. 6).

Як видно на рис. 6, сучасні дослідження стосуються роботи з великими даними, співробітників, малого та мікробізнесу, ефективності, прийняття рішень, управління, технологічних моделей, сумісності, структури ТОЕ (технологія, організація, середовище).

Висновки. У роботі розглянуто розробленість проблематики щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств. Було відібрано 444 публікації (статті, тези доповідей та огляди), опубліковані англійською мовою протягом

2000–2023 років та проіндексовані наукометричною базою даних Scopus. Аналіз показав, що тематика є актуальною, збільшення публікаційної активності почалося з 2009 року. Пік припадає на 2019 рік, коли було опубліковано 47 робіт, що складає 10,6% з вибірки.

Аналіз галузевої структури публікацій щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств показав мультидисциплінарний характер досліджуваного поняття. Половина публікацій припадає на три сфери: бізнес, управління та бухгалтерський облік (24,3%), комп'ютерні науки (14,3%) та соціальні науки (11,9%).

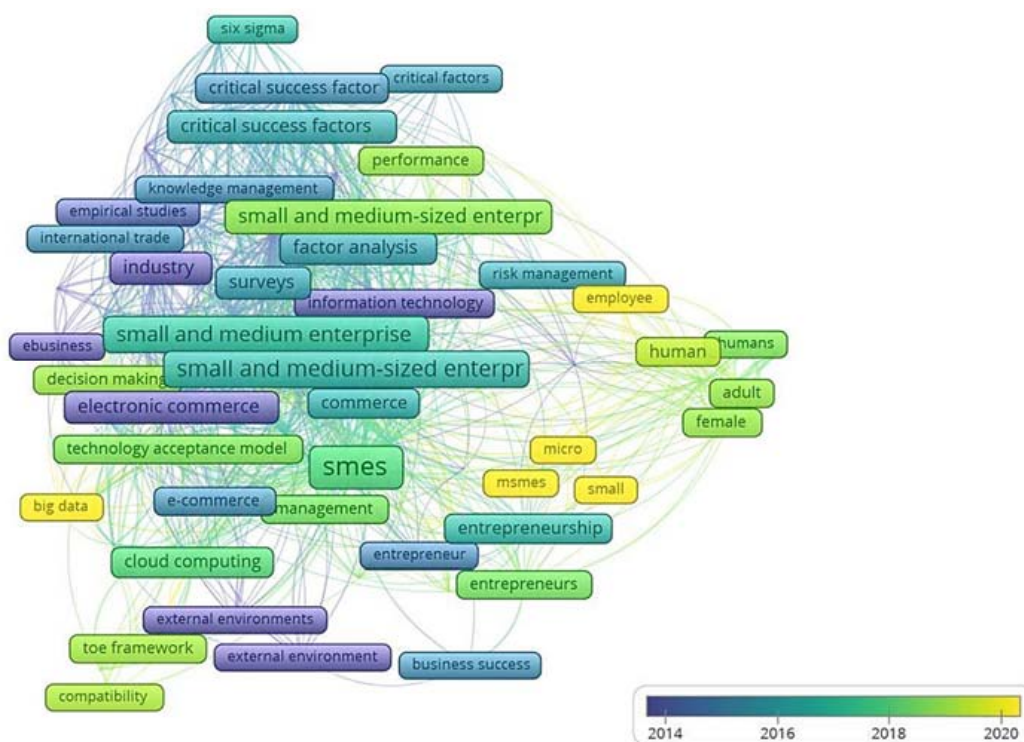

Рис. 6. Схема еволюційно-часового виміру досліджень щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств у базі даних Scopus у 2000–2023 рр.

Найбільшу кількість публікацій щодо факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств опублікували вчені Малайзії, Китаю, Індії, Індонезії, ПАРу, В'єтнаму та Об'єднаного Королівства.

Найвпливовішими дослідниками є Franco, M. та Naase, H., які мають по три публікації, при цьому одна із них процитована 129 разів. Вона присвячена факторам невдачі на малих і середніх підприємствах.

Найбільш цитованими є дослідження присвячені критичним факторам успіху для впровадження управління знаннями (Yew Wong, 622 цитування), факторам успіху стратегічних альянсів (Hoffmann & Schlosser, 315 цитувань), соціальним факторам, що впливають на початок діяльності з експорту (Ellis & Resotich, 218 цитувань), факторам, що впливають на дотримання вимог безпеки харчових продуктів (Yarr & Fairman, 216 цитувань), факторам, що впли-

вають на успіх бізнесу малих і середніх підприємств тощо (Chittithaworn та ін., 161 цитування).

Також за ключовими словами виокремлено сім кластерів, що відображають основні напрямки досліджень з досліджуваної тематики. Аналіз ключових слів за еволюційно-часовим виміром дозволяє спрогнозувати актуальні напрямки сучасних та майбутніх досліджень, зокрема робота з великими даними, співробітниками, врахування особливостей малого та мікробізнесу, ефективність, прийняття рішень, управління, технологічні моделі, сумісність, структура ТОЕ (технологія, організація, середовище).

Проведене дослідження покращує розуміння факторів, що впливають на діяльність малих та середніх підприємств, допомагає виокремити малодосліджені аспекти, які потребують подальшого детального опрацювання.

Список використаних джерел:

1. Мініна В. Провідники економічного прогресу: роль малих і середніх підприємств у зростанні зайнятості та доходів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-30>
2. Kvitka A., Kramarenko A. From big business to small and medium-sized enterprises: factors and prospects. *Problems and Perspectives in Management*. 2018. Vol. 16, no. 2. P. 42–48. DOI: [https://doi.org/10.21511/ppm.16\(2\).2018.04](https://doi.org/10.21511/ppm.16(2).2018.04)
3. Karpenko N. V., Ivannikova M. M. Технології цифрового маркетингу для малих та середніх підприємств. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2021. № 18. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.18.2021.233926>
4. Шматок М., Устік Т. Просування бренду малих підприємств на міжнародних ринках. *Grail of Science*. 2023. № 34. С. 65–66. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.08.12.2023.08>
5. Мініна В. О. Внесок малих та середніх підприємств у інклюзивний розвиток. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 5 (05). С. 75–79. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.5-11>

6. Рекуненко І., Бондаренко А., Кобушко Я. Управління конкуренто-спроможністю малих та середніх підприємств в ринкових умовах господарювання. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-54>
7. Пашук Л., Серета В. Посилення конкурентоспроможності малих і середніх підприємств на міжнародних ринках. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. № 2 (2). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-2\(2\)-120-133](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-2(2)-120-133)
8. Панфілова Я. Інноваційна діяльність малих і середніх підприємств: макро- та мезорівень. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-75>
9. Загірняк Д. М. та ін. Вплив цифрової економіки на розвиток малих та середніх підприємств. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.34>
10. Zayed N. M. et al. Factors Influencing the Financial Situation and Management of Small and Medium Enterprises. *Journal of Risk and Financial Management*. 2022. Vol. 15, no. 12. P. 554. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm15120554>
11. Yew Wong K. Critical success factors for implementing knowledge management in small and medium enterprises. *Industrial Management & Data Systems*. 2005. Vol. 105, no. 3. P. 261–279. DOI: <https://doi.org/10.1108/02635570510590101>
12. Hoffmann W. H., Schlosser R. Success Factors of Strategic Alliances in Small and Medium-sized Enterprises—An Empirical Survey. *Long Range Planning*. 2001. Vol. 34, no. 3. P. 357–381. DOI: [https://doi.org/10.1016/s0024-6301\(01\)00041-3](https://doi.org/10.1016/s0024-6301(01)00041-3)
13. Ellis P., Pecotich A. Social Factors Influencing Export Initiation in Small and Medium-Sized Enterprises. *Journal of Marketing Research*. 2001. Vol. 38, no. 1. P. 119–130. DOI: <https://doi.org/10.1509/jmkr.38.1.119.18825>
14. Yapp C., Fairman R. Factors affecting food safety compliance within small and medium-sized enterprises: implications for regulatory and enforcement strategies. *Food Control*. 2006. Vol. 17, no. 1. P. 42–51. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.foodcont.2004.08.007>
15. Chittithaworn C. et al. Factors Affecting Business Success of Small & Medium Enterprises (SMEs) in Thailand. *Asian Social Science*. 2011. Vol. 7, no. 5. DOI: <https://doi.org/10.5539/ass.v7n5p180>
16. Olszak C. M., Ziemia E. Critical Success Factors for Implementing Business Intelligence Systems in Small and Medium Enterprises on the Example of Upper Silesia, Poland. *Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge, and Management*. 2012. Vol. 7. P. 129–150. DOI: <https://doi.org/10.28945/1584>
17. Lande M., Shrivastava R. L., Seth D. Critical success factors for Lean Six Sigma in SMEs (small and medium enterprises). *The TQM Journal*. 2016. Vol. 28, no. 4. P. 613–635. DOI: <https://doi.org/10.1108/tqm-12-2014-0107>
18. Ahmad S. Z. et al. An Empirical Study of Factors Affecting e-Commerce Adoption among Small- and Medium-Sized Enterprises in a Developing Country: Evidence from Malaysia. *Information Technology for Development*. 2014. Vol. 21, no. 4. P. 555–572. DOI: <https://doi.org/10.1080/02681102.2014.899961>
19. Franco M., Haase H. Failure factors in small and medium-sized enterprises: qualitative study from an attributional perspective. *International Entrepreneurship and Management Journal*. 2009. Vol. 6, no. 4. P. 503–521. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11365-009-0124-5>
20. Lewis W. G., Pun K. F., Lalla T. R. M. Exploring soft versus hard factors for TQM implementation in small and medium-sized enterprises. *International Journal of Productivity and Performance Management*. 2006. Vol. 55, no. 7. P. 539–554. DOI: <https://doi.org/10.1108/17410400610702142>

References:

1. Minina, V. (2023). Drivers of economic progress: the role of small and medium-sized enterprises in the growth of employment and income in Ukraine. *Economy and society*, (50). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-30>
2. Kvitka, A., & Kramarenko, A. (2018). From big business to small and medium-sized enterprises: factors and prospects. *Problems and Perspectives in Management*, 16(2), 42–48. DOI: [https://doi.org/10.21511/ppm.16\(2\).2018.04](https://doi.org/10.21511/ppm.16(2).2018.04)
3. Karpenko, N. V., & Ivannikova, M. M. (2021). Digital marketing technologies for small and medium-sized enterprises. *Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, (18). DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.18.2021.233926>
4. Shmatok, M., & Ustik, T. (2023). Promotion of the brand of small enterprises in international markets. *Grail of Science*, (34), 65–66. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.08.12.2023.08>
5. Minina, V. O. (2023). Contribution of small and medium-sized enterprises to inclusive development. *Digital economy and economic security*, (5 (05)), 75–79. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.5-11>
6. Rekunen, I., Bondarenko, A., & Kobushko, Ya. (2023). Management of the competitiveness of small and medium-sized enterprises in market economic conditions. *Economy and society*, (56). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-54>
7. Pashchuk, L., & Sereta, V. (2022). Strengthening the competitiveness of small and medium-sized enterprises on international markets. *Science and technology today*, (2 (2)). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-2\(2\)-120-133](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-2(2)-120-133)
8. Panfilova, Ya. (2021). Innovative activity of small and medium-sized enterprises: macro- and meso-level. *Economy and society*, (34). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-75>
9. Zahirnyak, D. M., Tsygan, R. M., Mykhailova, A. S., & Amirova, L. M. (2024). The impact of the digital economy on the development of small and medium-sized enterprises. *Efektivna ekonomika*, (5). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.34>

10. Zayed, N. M., Mohamed, I. S., Islam, K. M. A., Perevozova, I., Nitsenko, V., & Morozova, O. (2022). Factors Influencing the Financial Situation and Management of Small and Medium Enterprises. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(12), 554. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm15120554>
11. Yew Wong, K. (2005). Critical success factors for implementing knowledge management in small and medium enterprises. *Industrial Management & Data Systems*, 105(3), 261–279. DOI: <https://doi.org/10.1108/02635570510590101>
12. Hoffmann, W. H., & Schlosser, R. (2001). Success Factors of Strategic Alliances in Small and Medium-sized Enterprises – An Empirical Survey. *Long Range Planning*, 34(3), 357–381. DOI: [https://doi.org/10.1016/s0024-6301\(01\)00041-3](https://doi.org/10.1016/s0024-6301(01)00041-3)
13. Ellis, P., & Pecotich, A. (2001). Social Factors Influencing Export Initiation in Small and Medium-Sized Enterprises. *Journal of Marketing Research*, 38(1), 119–130. DOI: <https://doi.org/10.1509/jmkr.38.1.119.18825>
14. Yapp, C., & Fairman, R. (2006). Factors affecting food safety compliance within small and medium-sized enterprises: implications for regulatory and enforcement strategies. *Food Control*, 17(1), 42–51. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.foodcont.2004.08.007>
15. Chittithaworn, C., Islam, M. A., Keawchana, T., & Muhd Yusuf, D. H. (2011). Factors Affecting Business Success of Small & Medium Enterprises (SMEs) in Thailand. *Asian Social Science*, 7(5).
16. M. Olszak, C., & Ziemba, E. (2012). Critical Success Factors for Implementing Business Intelligence Systems in Small and Medium Enterprises on the Example of Upper Silesia, Poland. *Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge, and Management*, 7, 129–150. DOI: <https://doi.org/10.28945/1584>
17. Lande, M., Shrivastava, R. L., & Seth, D. (2016). Critical success factors for Lean Six Sigma in SMEs (small and medium enterprises). *The TQM Journal*, 28(4), 613–635. DOI: <https://doi.org/10.1108/tqm-12-2014-0107>
18. Ahmad, S. Z., Abu Bakar, A. R., Faziharudean, T. M., & Mohamad Zaki, K. A. (2014). An Empirical Study of Factors Affecting e-Commerce Adoption among Small- and Medium-Sized Enterprises in a Developing Country: Evidence from Malaysia. *Information Technology for Development*, 21(4), 555–572. DOI: <https://doi.org/10.1080/02681102.2014.899961>
19. Franco, M., & Haase, H. (2009). Failure factors in small and medium-sized enterprises: qualitative study from an attributional perspective. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 6(4), 503–521. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11365-009-0124-5>
20. Lewis, W. G., Pun, K. F., & Lalla, T. R. M. (2006). Exploring soft versus hard factors for TQM implementation in small and medium-sized enterprises. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 55(7), 539–554. DOI: <https://doi.org/10.1108/17410400610702142>

FACTORS AFFECTING THE ACTIVITY OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

Summary. Since the beginning of the full-scale invasion of the Russian Federation in Ukraine, the number of small and medium-sized enterprises that stopped their activities has increased by more than 11%, some of them have not yet resumed work. In order to develop effective programs for their recovery, it is necessary to understand the factors affecting the activities of small and medium-sized enterprises in the market. The purpose of the work is to consider the development of issues related to factors affecting the activity of small and medium-sized enterprises. 444 publications (articles, reviews, and conference papers) published during 2000–2023 in English and indexed in the Scopus scientometric database using the keywords «small and medium enterprises & factors» in the article titles were selected. The obtained results testify to the growing trend of the dissemination of scientific research on the factors affecting the activity of small and medium enterprises. The analysis of the branch structure showed the multidisciplinary nature of the studied concept. The largest number of works were published by scientists from Malaysia, China, India, Indonesia, and South Africa. The most influential researchers are Franco M. and Haase H. The most cited studies are devoted to critical success factors for implementation knowledge management (622 citations), success factors of strategic alliances (315 citations), social factors influencing export initiation (218 citations), factors affecting food safety compliance (216 citations), factors affecting business success of small & medium enterprises, etc. (161 citations). Seven clusters reflecting the main research directions on the study subject were also distinguished by keywords. Current areas of modern research are working with big data, employees, taking into account the characteristics of small and micro-businesses, efficiency, decision-making, management, technological models, compatibility, TOE structure. The conducted research improves the understanding of the factors affecting the activity of small & medium enterprises, helps to single out understudied aspects that require further detailed study.

Key words: small and medium enterprises, SME, small and medium business, SMB, activity, factors, bibliometric analysis